

Naturbaserte løsninger og flom

Hege Hisdal

Direktør, Hydrologisk avdeling, NVE

Naturbaserte løsninger for vann

- Inspirert av naturen
- Bruker eller kopier naturlige prosesser
- Mål: Bedre, «kosteffektiv» vannforvaltning
- Bidra til å «redusere» for mye, for lite og for dårlig

SOIL MOISTURE RETENTION,
GROUNDWATER RECHARGE

NATURAL AND
CONSTRUCTED WETLANDS

REFORESTATION

RIPARIAN BUFFER STRIPS

URBAN GREEN SPACES AND
GREEN BUILDINGS

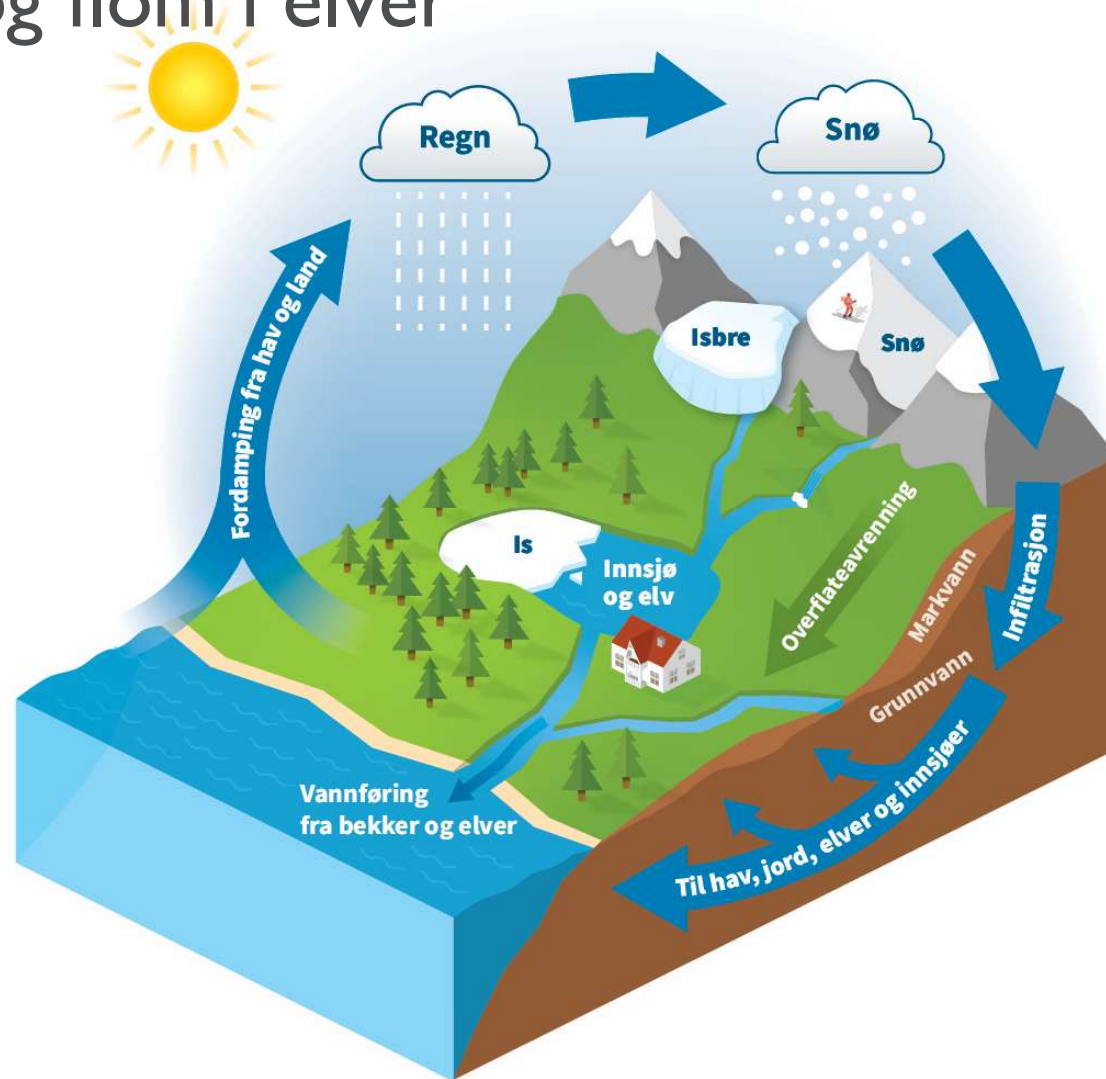
DRY TOILET

Naturbaserte løsninger og flom i elver

Prosessforståelse →

- Forstå effekten av klimaendringer på flom
- Forstå effekten av ulike tiltak på flom

Effekten avhenger av:

(Dadson et al., 2017)

- Hvor i nedbørfeltet tiltaket gjennomføres
  - Andre typer tiltak i nedbørfeltet
  - Størrelsen på nedbørfeltet
  - Hvordan elvenettverket er koblet sammen
- ➔ Vanskelig å overføre kunnskap fra små til store nedbørfelt, eller fra ett nedbørfelt til ett annet

Konklusjoner fra Dadson et al. (2017) «Natural flood management» i UK:

- Flomstørrelsen for SMÅ flommer i SMÅ nedbørfelt kan reduseres vesentlig
- Flomstørrelsen for STORE (skade)flommer påvirkes ikke vesentlig
- Flomstørrelsen i STORE nedbørfelt påvirkes ikke vesentlig

Eksempel Langtjern – Buskerud

Analyse: Stein Beldring

Areal: 4.8 km²

Skog: 87 %

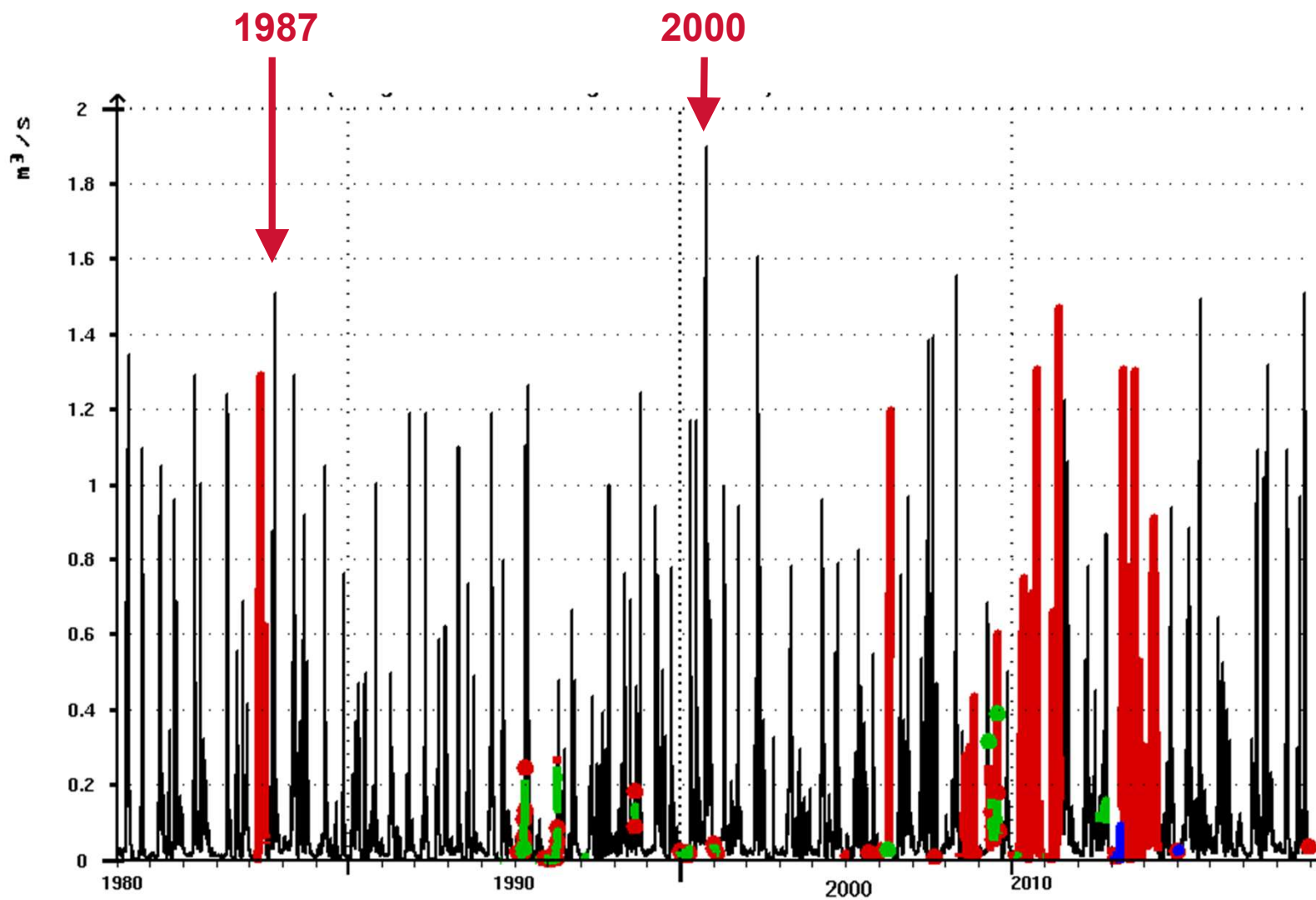
Myr: 6 %

Sjø: 7 %

“Myr er en type våtmark som er mettet med vann store deler av året.”

12.188 Langtjern vannføring

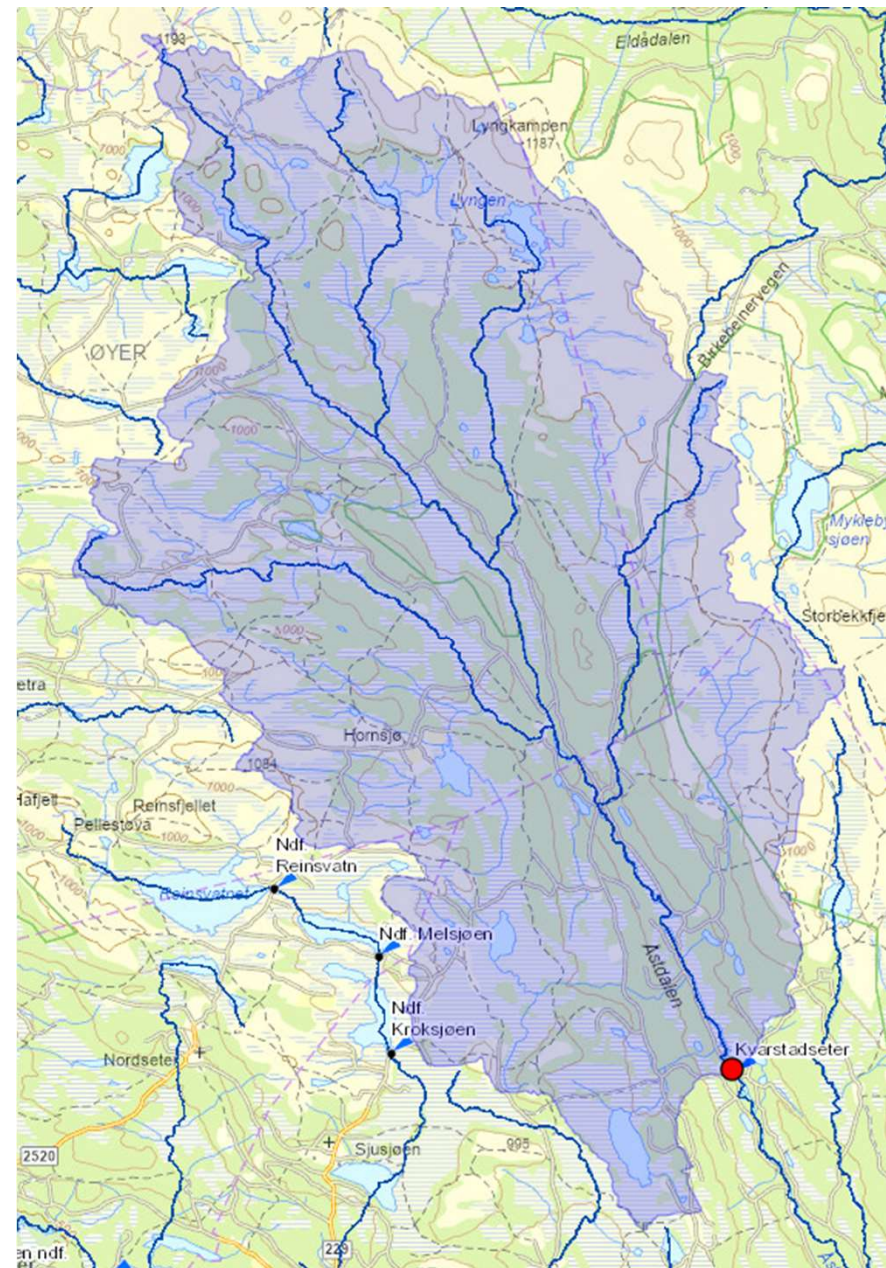
Eksempel Kvarstadseter, Åsta DDD-modellen, Thomas Skaugen

Areal: 372 km²

Skog: 40 %

Myr: **30 %**

Sjø: 3 %

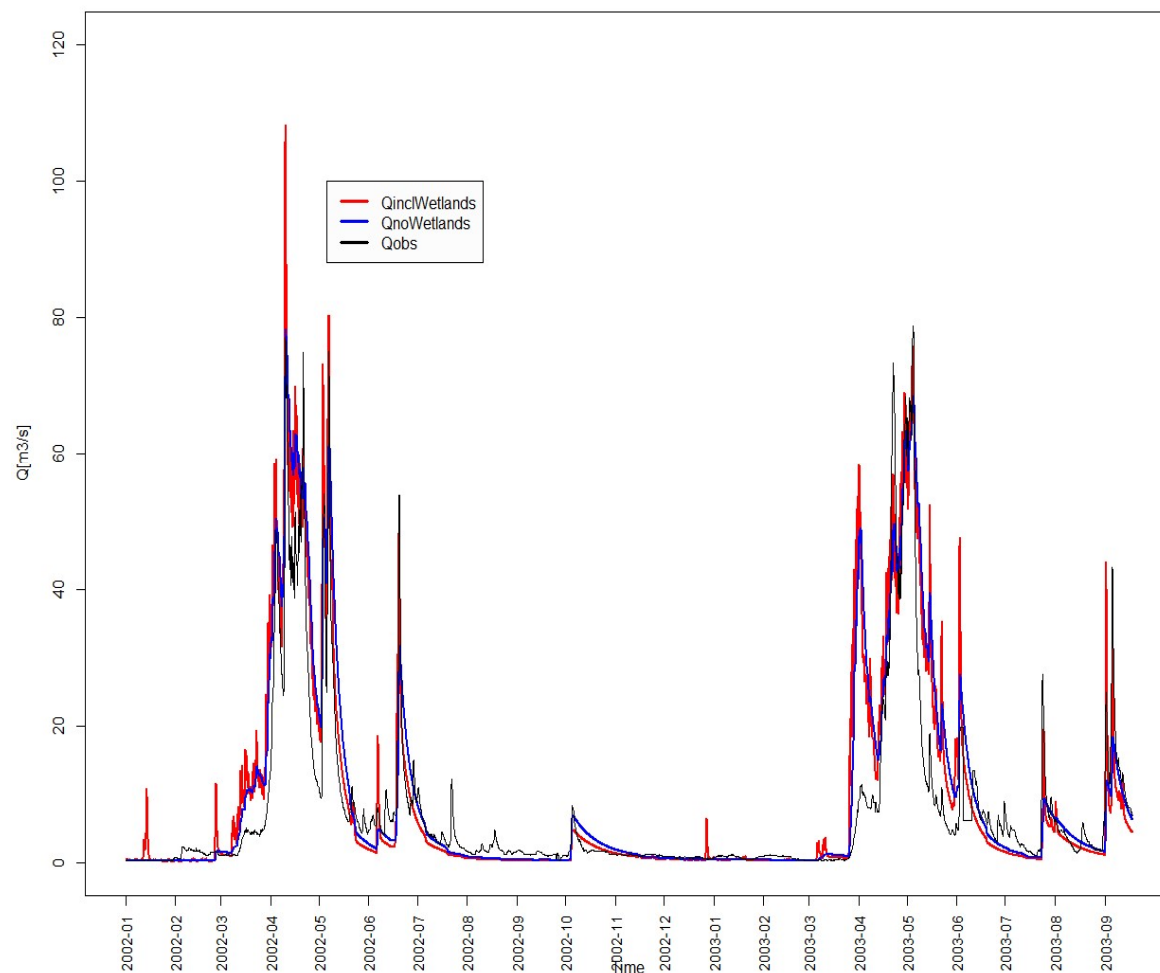

Modellresultat med myr (rød) og uten myr (blå) (nedbørsmyr= bogs)

- Metta myrarealer gir rask overflateavrenning og større flommer
- For tørre forhold (rundt oktober 2002) gir modell uten myrer (blå linje) høyere avrenning- nedbøren brukes til å fylle opp myr
- Jordvannsmyrer (= fens) er inkludert i grunnvannssystemet og kan gi et annet forløp (vi trenger FoU for å forstå dette bedre)

2.439 Obs and sim runoff incl/no Wetlands

Restaurering av våtmarker og myrer:

- Virker **i liten grad** flomdempende på store (skade)flommer → er ikke et spesielt godt **klimatilpasningstiltak** –
- Bidrar til karbonfangst → **klimatiltak**
- Viktig for å bevare **naturmangfoldet**

Alle løsningene finnes ikke i naturen

Naturbaserte løsninger vil ha begrenset effekt ved storflom.

Thomas Skaugen
Forsker 1

Irene Brox Nilsen
Forsker

Hege Hisdal
Avdelingsdirektør

Kolbjørn Engeland
Forsker 1

Ivar Bertling
Seksjonssjef, Hydrologisk avdeling i
Norges vassdrags- og
energidirektorat (NVE)

Publisert 18. aug. 2023 kl. 15:19

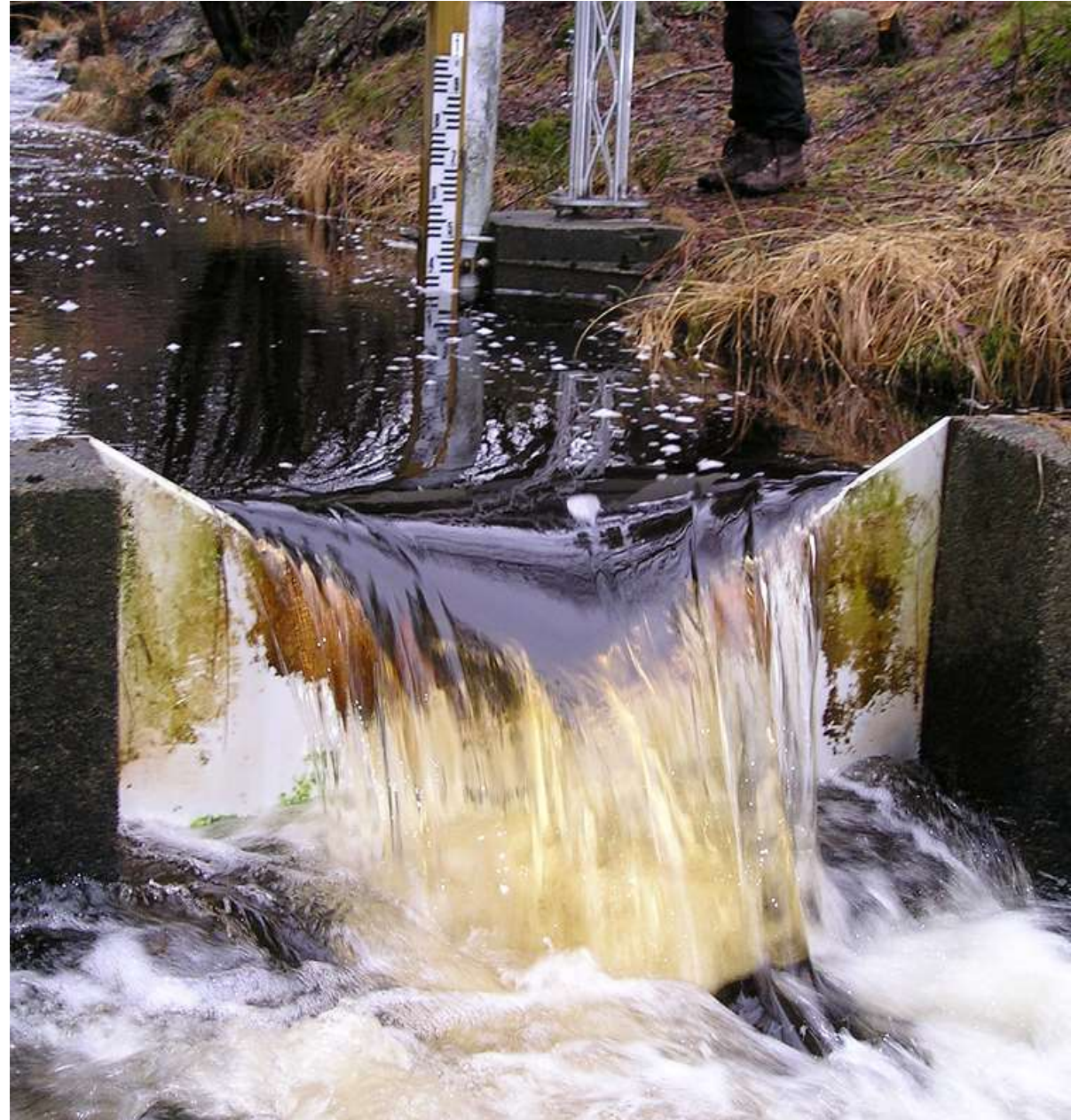
Ved storflom vil blant annet klok manøvrering av vannkraftmagasiner, vær- og flomvarsling og god beredskap være viktig for å begrense skadene, skriver forskere fra NVE. Bildet er fra Braskereid kraftverk, der en av slusene ble ødelagt i flommen.

FOTO: CORNELIUS POPPE / NTB

Kunnskapshull

- Trenger lange måleserier og gode modeller
- På hvilken skala og hvilken plassering i nedbørfeltet vil et tiltak påvirke store flommer?
- Hvordan virker tiltak på liten skal på større skala?
- Systematisk sammenlikning med tradisjonelle flomdempende tiltak mangler
- Det mangler veiledere for hvordan naturbaserte tiltak bør designes
- Tverrfaglig samarbeid

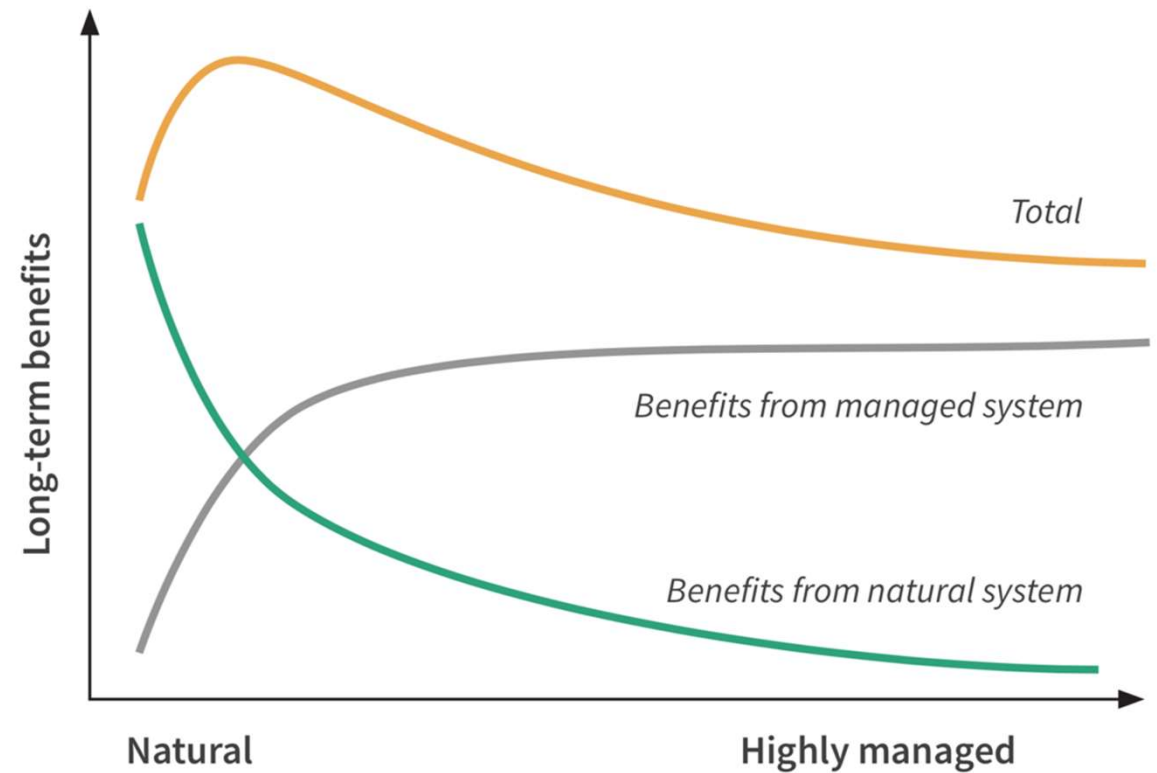

Blågrønne eller grå løsninger?

Målet er å finne den perfekte balansen mellom blågrønne og grå løsninger for å maksimere fordelene og minimere kostnadene!

Stort behov for FoU!

Takk for oppmerksomheten!
hhi@nve.no